

Lahko noč, gospodična

Zoran Smiljanić

Priznam, film *Lahko noč, gospodična* (2011, Metod Pevec) sem si ogledal bolj po naključju. Ker velja za »babji film« in ker sem prebral nekaj bolj ali manj nenaklonjenih kritik, sem pred ogledom sprejel vlogo žrtve, pravnomočno obsojene na dve uri duševnih muk. Pa sem se uštel. Gre za presenetljivo gledljiv, suveren in zabaven izdelek, ki si zasluži tudi drugi pogled. Zapis ne želi polemizirati z nikomer, gre za drugo mnenje, saj si kvalitete tega filma zaslužijo, da se nanje opozori z dodatno zabeležko.

Kot pove že naslov, je film umeščen v tisti magični čas in prostor med dnevom in nočjo, med pravljico in spancem, med odhajajočo zavestjo in prihajajočimi sanjami, ko se realnost dneva in iracionalnost noči zgotosta v eno. Karkoli se v filmu zgodi, se skozi pravljico za lahko noč prelomi v vzporedno realnost, ki ni vedno jasna in čitljiva, a sega dlje in globlje kot racionalni um. Odtod tudi nenavadno veliko »posteljnih« prizorov, v katerih junaki zaspijo, spijo, sanjajo, se delajo, da spijo, prebujajo ali hibernirajo v globokem snu brez sanj (Jan Cvitkovič po prevari s Pio Zemljič). Tudi zato se junakinji Hani, ki je v popolnem sozvočju s tovrstno pripovedno poetiko, izraz *zasanjana* tako lepo poda. In ravno ta drugačen pogled, ki se ga Pevec disciplinirano drži skozi ves film, predstavlja tisti presežek, ki loči kinofilm od TV-drame. Na tem mestu bom tvegala za slovenski film naravnost nezaslišano trditev – gre za tako kompleksen film, da si ga je treba ogledati večkrat.

Poleg domišljene »pravljične« strategije je treba omeniti še nekaj močnih in zapomnljivih replik, ki jih izgovori Polona Juh (*»Ti me ne zapeljuješ, ti se mi samo ponujaš.«*), nekaj postavljenih vprašanj, ki ostanejo brez odgovorov (ti pridejo pozneje, z drugimi sredstvi), en dober seksualni prizor (Polona Juh in Jan Cvitkovič), kot nož precizno montažo, čustveno glasbo in lepo fotografijo, subtilno uporabo letnih časov (hlad in mraz v Hani se razcvetita v pomladno razpoloženje), navdušujoče dobro Marinko Štern (ki je s patetičnim starševskim humorjem »pokradla« vse prizore, v katerih nastopa), dve šokantni moško šovinistični repliki, ki si jih delita mati in hči (mati tisto o »užitku seksa z žensko, ki ima eno joško«, hči pa ono o »deset dek uscanega mesa«) in življenjski konec, ki gledalca ne posiljuje z velikimi resnicami ali dogodki.

Pa še tale izkušnja ob projekciji: ko se je začela vrteti odjavna špica, je kakih 20 do 30 gledalcev mirno obsedelo na stolih in si ogledalo/odposlušalo film do samega konca. Čisto vsi kot na ukaz. Šele nato smo se razkropili v noč.

Ta nora ljubezen

Matevž Jerman

Ta nora ljubezen (Crazy, Stupid, Love., 2011, Glenn Ficarra & John Requa) se odpre s prizorom v restavraciji, ko Steve Carell predlaga ženi, da se v isti sapi odločita, kaj bo za sladico. On krikuje: »Crème brûlée!« Ona pa: »Ločitev!« Med vožnjo domov mu ona prizna, da ga je prevarala, on pa se brezbrizno vrže iz vozečega avta. Po hitrem postopku sledi ločitev in od tu gre vse le še navzdol tako za Carellov lik kot za film, v katerem se zdi, da je ločitev le desert, ki zakon zgolj popestri in okrepi.

Znova smo soočeni s parom, ki ugotavlja to, kar je Carell ugotavljal že v *Zmenku* (Date Night, 2010, Shawn Levy); njegov zakon je z leti pač postal prostor rutine in udobja, v katerem se še zmeraj lahko obnaša kot 40-letni devičnik, ki je nedolžnost sicer že izgubil, tu pa se je njegov avanturizem tudi zaključil. To pa se hkrati z njegovo piflarsko persono radikalno spremeni, ko je po ločitvi znova primoran v soočenje s samskostjo. Tedaj ga pod okrilje vzame Ryan Gosling, ultimativni guru barskega pecanja in mojster novodobnih filozofij zapeljevanja, ki naj bi jih poznal vsak alfa samec 21. stoletja. Medtem ko Carell doživlja svoj površinski prepород in obenem prihaja do novih spoznanj, se drugje odpirajo nove in nove ljubezenske fronte: najstniški sin je zatreskan v svojo malce starejšo varuško, ta je zatrapana v očeta svojega varovanca, vzpostavlja se romantični odnos med bivšo ženo in njenim sodelavcem (Kevin Bacon), nepopoljšljivi cinični plejboj nepričakovano spozna pravo ljubezen, nepopoljšljiva romantična duša (Emma Stone, s twistom!) pa cinično plat ljubezni ...

Po vseh zapletih se zdi, kakor da si želi biti *Ta nora ljubezen* holistična, ultimativna, romantična komedija vseh romantičnih komedij, igra zmešnjav, ločitvena drama in družinski film hkrati. A zmanjka ji ravno na področju, na katerega največ stavi; ljubezen v tem filmu na žalost ni niti pretirano nora niti pretirano neumna, na koncu je predvsem konservativna in brez distance zajeta v okvire žanrskih klišejev. Kljub obetavnim premisi, v kateri je predstava ljubezni razkrinkana kot farsa, še enkrat naletimo na klasičen triumf vere v večno in preprosto ljubezen med »sorodnimi dušami«. In morda pri vsem skupaj ni niti tako tragično to, da si film, z izjemo pridiganja, ne upa do konca v nobeno smer, kot to, da se je Steve Carell očitno ujel v iste tirnice, po katerih so pred njim krenili številni komični geniji Saturday Night Live generacije, ko so iz drznih, zabavnih in subverzivnih komedij prestopili v domeno moralizirajočih dram.